

ANTRASIS SKIRSNIS

DALYKŲ SRIČIŲ UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

53. **Dorinis ugdymas.** Dorinio ugdymo dalyką (etiką ar tikybą) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi pats. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikybą rekomenduojama rinktis dvejiems metams (gimnazijos I–II klasėms).
54. **Lietuvių kalba ir literatūra.** Gimnazija, įgyvendindama ugdymo turinį:
- 54.1. pagrindinio ugdymo programoje skiriama 2 papildomos pamokos iš mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų.
 - 54.2. mokiniams, kurie mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, ir nori tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą gimnazijoje, sudaromos sąlygos pasiekti bendrojoje programoje numatytus pasiekimus: skiriamos konsultacijos.
55. **Užsienio kalba:**
- 55.1. užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios užsienio kalbos iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos;
 - 55.2. baigiant pagrindinio ugdymo antrosios pakopos programą, gimnazijoje organizuojamas užsienio kalbų pasiekimų patikrinimas centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS).
 - 55.3. keisti užsienio kalbą, nebaigus pagrindinio ugdymo antrosios pakopos programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir šiuo metu lankoma mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtos kalbos. Gavus mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus;
 - 55.4. jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą ir gimnazija nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu gimnazija įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Gimnazija sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse;
 - 55.5. gimnazijai priėmus sprendimą gali būti įgyvendinamas integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is):
 - 55.5.1. pagal dalyko ir užsienio kalbų mokytojų parengtą ugdymo programą – ilgalaikį planą. Programą gali įgyvendinti dalyko mokytojas, užsienio kalbos mokytojas arba dalyko ir užsienio kalbos mokytojai kartu;

- 55.5.2. dalyko arba užsienio kalbos pamokose, arba kaip dalyko modulis, skiriant pagal poreikį pamoką (-ų) iš ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų.
56. **Matematika.** Pagrindinio ugdymo programoje skiriama 1,5 papildomos pamokos iš mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų.
57. **Gamtos mokslai:**
- 57.1. eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti skiriama ne mažiau kaip 30 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus. Pamokos vedamos gamtamokslinėje laboratorijoje. Atliekant gamtamokslinius tyrimus naudojamos turimomis mokyklinėmis priemonėmis, taip pat lengvai buityje ir gamtoje randamomis ir (ar) pasigaminamomis priemonėmis, kilnojamosiomis ir virtualiosiomis laboratorijomis, edukacinėmis erdvėmis ir mokymosi ištekliais už gimnazijos ribų (mokslo parkų, universitetų, verslo įmonių laboratorijos, nacionaliniai parkai ir kt.).
- 57.2. mokinys, kuris mokėsi ne atskirų gamtos mokslų dalykų pagrindinio ugdymo pirmoje pakopoje – biologijos, chemijos, fizikos, o vieno gamtos mokslų dalyko, jo pasiekimai įvertinti tik vienu įvertinimu (pažymiu). Gimnazija, priėmusi į pirmą gimnazijos klasę sąlygose yra numačiusi įskaityti visų trijų gamtos mokslų dalykų įvertinimus, esant būtinybei, esantį įvertinimą dauginant iš 3;
- 57.3. gimnazijoje stiprinami mokinių gebėjimai ir susidomėjimas **STEM dalykais, kuriama ir vystoma STEM strategija.** Gimnazija I klasėje siūlo rinktis integruotą gamtos mokslų (fizika, chemija, biologija) ir informacinių technologijų kursą (37 val. apimties - iš mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų ([19 priedas](#))). Gimnazija sudaro mokiniams galimybes dalyvauti gamtos, technologijų, inžinerijos, matematikos įstaigų STEM vykdomose neformaliojo vaikų švietimo programų veiklose, vykstant į juos ir / ar nuotoliniu būdu.
58. **Technologijos:**
- 58.1. mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją pakopą, technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso. Šio kurso programos įgyvendinimą (intensyvinimas, ekskursijos, susitikimai ar kt.) technologijų mokytojai numato savo darbo ilgalaičiuose planuose.
- 58.2. mokiniai, baigę integruoto technologijų kurso programą, pagal savo interesus ir polinkius renkasi kurią nors privalomą technologijų programą (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų). Mokiniai gali keisti pasirinktą technologijų programą iki I gimnazijos klasės 1 pusmečio pabaigos dėl objektyvių priežasčių, pateikę argumentuotą prašymą raštu. Mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis naujai pasirinktos technologijų dalyko programos nuo I gimnazijos klasės 2 pusmečio pradžios ir skiriama laiko įveikti programų skirtumus.
59. **Informacinės technologijos:**
- 59.1. gimnazijos I–II klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Gimnazija siūlo rinktis ne mažiau kaip iš dviejų modulių. Modulį renkasi mokinys.

60. Socialiniai mokslai:

- 60.1. gimnazija, įgyvendindama socialinių mokslų ugdymo turinį, I–II gimnazijos klasių mokinių projektinio darbo (tyrimo, kūrybinių darbų, socialinės veiklos) gebėjimams ugdyti gali skirti 20–30 procentų dalykui skirtų pamokų laiko per mokslo metus, socialinio ugdymo mokytojai tai numato savo darbo ilgalaikiuose planuose ;
- 60.2. Siekiant gerinti gimtojo krašto ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, dalį istorijos ir geografijos pamokų rekomenduojama organizuoti netradicinėse aplinkose (muziejuose, lankytinose istorinėse vietose, vietos savivaldos institucijose, saugomų teritorijų lankytojų centruose), naudotis virtualiomis mokymosi aplinkomis, išmaniaja klase.
- 60.3. laisvės kovų istorijai mokyti skiriama 18 pamokų, integruojant temas į lietuvių kalbos ir literatūros bei istorijos ir pilietiškumo pagrindų pamokas;
- 60.4. į istorijos, geografijos, pilietiškumo ugdymo pagrindų dalykų turinį integruojamos Lietuvos ir pasaulio realijos, kurios nuolat sistemingai atskleidžiamos, aptariant su mokiniais nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temas, tokias kaip: Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo samprata ir sistema, rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai: tikslai, metodai, instrumentai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kiti įgyvendinamieji gynybos ir kovos su korupcija sričių teisės aktai, ir kitas panašias temas;
- 60.5. Gimnazijos formuojamas socialinių mokslų ugdymo turinys teikia galimybę dalyvauti akcijose ir tai fiksuojama kaip pilietiškumo pamoka.

61. Fizinis ugdymas:

- 61.1. skiriama 2 valandas per savaitę, sudaromos sąlygos visiems mokiniams papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančius aktyvaus judėjimo būdus (šokio, tinklinio, stalo teniso, krepšinio ir pan.) per neformaliojo švietimo veiklą gimnazijoje ar neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Gimnazija užtikrina pasiūlos įvairovę ir tvarko mokinių, lankančių šias veiklas, apskaitą.
- 61.2. organizuojant fizinio ugdymo pamokas patalpose, atsižvelgiama į Higienos normos reikalavimus;
- 61.3. organizuojant ugdymą specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams:
 - 61.3.1. sudaroma galimybė rinktis fizinį aktyvumą, atitinkantį jų fizinį pajėgumą;
- 61.4. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami, atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiems atlikti įprastų užduočių mokytojas skiria alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizinės galimybes ir gydytojo rekomendacijas.
- 61.5. Mokiniais, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą bibliotekoje, skaitykloje, konsultacijas, socialinę veiklą, konsultacijas karjeros klausimais ir pan.).

62. Projektinės veiklos įgyvendinimas I gimnazijos klasėse vykdomas pagal ilgalaikės projektinės veiklos aprašą ([3 priedas](#)) panaudojant mokinio poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti.
63. Minimalus pamokų skaičius pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti per dvejus mokslo metus ir per savaitę, kai pamokos trukmė – 45 minutės:

Ugdymo sritys ir dalykai	Klasė	gimnazijos I klasė	gimnazijos II klasė
Dorinis ugdymas			
Dorinis ugdymas (etika) Dorinis ugdymas (tikyba)		74 (1; 1)	
Kalbos			
Lietuvių kalba ir literatūra		407 (5+0,5* /4+1,5*)	
Užsienio kalba (1-oji)		222 (3; 3)	
Užsienio kalba (2-oji)		148 (2; 2)	
Matematika ir informacinės technologijos			
Matematika		333 (4+0,5* /4+1*)	
Informacinės technologijos		74 (1; 1)	
Gamtamokslinis ugdymas			
Biologija		111 (2; 1)	
Chemija		148 (2; 2)	
Fizika		148 (2; 2)	
Integruotas gamtos mokslų ir IT kursas		37 (1*; 0)	
Socialinis ugdymas			
Istorija		148 (2; 2)	
Pilietiškumo pagrindai		74 (1; 1)	
Socialinė-pilietinė veikla		20	
Geografija		111 (2; 1)	
Ekonomika ir verslumas		37 (0; 1)	
Meninis ugdymas			
Dailė		74 (1; 1)	
Muzika		74 (1; 1)	
Technologijos, fizinis ugdymas, žmogaus sauga			
Technologijos		92,5 (1; 1,5)	
Fizinis ugdymas***		148 (2; 2)	

Žmogaus sauga**	18,5 (0; 0,5)	
Pažintinė ir kultūrinė veikla	(2 priedas)	
Projektinė veikla	37 (1*;0)	
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	32	31
Minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui per mokslo metus	1 184	1 147
Priemonės mokymosi praradimams dėl COVID-19 kompensuoti (...)	(16 priedas)	
	gimnazijos I, II klasėse	
Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per mokslo metus	166,5 (4,5*37; 2 (I klasėje); 2,5 (II klasėje) 129,5 (3,5*37; 1 (I klasėje); 2,5 (II klasėje))**** 518	
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius per mokslo metus)	148	

Pastabos:

* pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti:

I klasėje - 0,5 pamokos matematikai, 0,5 pamokos lietuvių kalbai ir literatūrai;

I klasėje - 1 pamoka integruotam gamtos mokslų ir IT kursui ([19 priedas](#))(klasės formuojamos atsižvelgiant į stojančių mokinių pageidavimus ir gamtos mokslų dalykų pažymių vidurkį (ne mažiau 8 balai);

II klasėje - 1 pamoka matematikai ir 1,5 pamokos lietuvių kalbai ir literatūrai

Iš viso mokinio ugdymo poreikiams tenkinti Pagrindinio ugdymo programoje skiriama 4,5 val.

** žmogaus sauga II-oje klasėje integruojama į fizinio ugdymo dalyko turinį;

*** fizinis ugdymas įgyvendinamas pagal pagrindinio ugdymo kūno kultūros bendrąją programą;

****pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per mokslo metus, kai klasei neskirta 1 pamoka integruotam gamtos mokslų ir IT kursui ([19 priedas](#))

64. Pamokų skaičius, numatytas mokslo metams, gali skirtis 1–2 pamokomis, nei numatyta ugdymo plano 63 punkte. Pamokų skaičius per mokslo metus priklauso nuo gimnazijos sudaryto pamokų tvarkaraščio.
65. Ugdymo plano [17 priede](#) pateikiamas pagrindinio ugdymo organizavimas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu ar esant aplinkybėms gimnazijoje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu.